

Vereniging Milieuvriendelijk Tuinieren

EXTRA NIEUWSBRIEF MAART 2021

ZE HANGEN WEER

Het nieuwe tuinseizoen komt er aan. De nestkastjes van het nestkastproject zijn weer gecontroleerd, schoon gemaakt, zo nodig hersteld en weer opgehangen. Daarmee is voor de drie vrijwilligers Arie Beeftink, François Hogenboom en Frans van der Stoep, het broedseizoen weer begonnen.

Links Arie en rechts François

De vogels denken daar heel anders over, de een vliegt nog in het verre Afrika rond, de ander komt van minder ver en is onderweg of is zelfs aangekomen en standvogels zijn al druk bezig hun territorium af te bakenen. Voor sommige staat de broedplaats voor dit jaar al lang vast andere zoeken nog naar een geschikt plekje. Wie nog een nestkastje wil ophangen kan er dus beter niet te lang mee wachten.

Zelf eentje bouwen? Vogelbescherming Nederland heeft super duidelijke afbeeldingen op haar website gezet met voor elke vogelsoort de beste maten en tips. Op www.vogelbescherming.nl via 'In mijn tuin' en 'Zelf een nestkast maken' kun je alles vinden wat nodig is om het voor elkaar te krijgen. Er is zelfs een bouw pakket te bestellen en er zijn er

diverse te koop. Hangt je kastje eenmaal, dan wordt het spannend. Dan is het afwachten of een paartje gebruik wil maken van de door jou gratis aangeboden woning. En hebben ze jouw kast op het oog dan blijft het toch weer afwachten of alles volgens het boekje verloopt en er uiteindelijk jongen uitvliegen.

BEWONING IN 2020

Vorig jaar hebben we 68 vogelkastjes gecontroleerd. In 35 ervan vonden we een volledig afgebouwd nest. In 5 werd wel nestmateriaal binnen gebracht maar dat werd niet tot een volledig nest afgebouwd.

27 Nestkastjes werden niet gebruikt om in te broeden, maar vogels hebben er wel in geslapen of geschuild. Dat is te zien aan de uitwerpselen die ze achter laten. In 1 van de kastjes zat een wespenest. Ook hommels en bosmuizen kunnen in de kastjes huizen maar die kwamen we in 2020 tijdens de controles niet tegen.

In de 35 nesten hebben we 30 volledige legfels (aantal eieren) gevonden. Die legfels zijn ook allemaal succesvol geweest, d.w.z. dat er minimaal 1 jong is uitgevlogen. Als alle eieren zijn uitgekomen en alle jongen de kast uit zijn, zien we bij de nacontrole niet meer dan een platgetrapt nest.

WELKE SOORTEN BROEDDEN IN 2020 IN DE KASTJES?

25 Kasten werden gebruikt door koolmezen en 3 waarschijnlijk, 8 Kasten werden gebruikt door pimpelmezen en 1 waarschijnlijk, 1 kast werd gebruikt door ringmussen en 2 door gekraagde roodstaarten. (zie ook foto's op pagina 2) Soms broeden er ook boomklevers en winterkoningen in een of meer kastjes, maar dit jaar niet.

Nestje gekraagde roodstaarten

HET BROEDPROCES VERLOOPT NOGAL EENS NIET VOLGENS HET BOEKJE

Er zijn talloze redenen waardoor een broedpoging geheel of gedeeltelijk mislukt. Predatie is vaak het eerste waaraan gedacht wordt. Toch vinden we maar weinig aanwijzingen voor roof van eieren of van nestjongen. Soms is het wel duidelijk, dan is een kastje bijvoorbeeld kapot gehakt door een grote bonte specht en de inhoud verdwenen. Een doodenkele keer vinden we staartpenen van een volwassen vogel, wat op schrikruï wijst of blijken er een of meer eieren uit een legsel te zijn verdwenen, maar door wat of wie de ouder zo geschrokken of de eieren geroofd zijn, is dan niet duidelijk. Nestelen in een hol (of kastje) is in het algemeen een veel veiliger manier om te broeden en jongen groot te brengen dan in open nesten in bomen, struiken of op de grond.

Er kan zoveel mis gaan, zowel tijdens het bezetten van een territorium als in de fase van nestbouw, de ei-fase, de nestjongen-fase en al helemaal in de fase dat de jongen buiten het nest nog afhankelijk zijn van de ouderlijke zorg. Zoals gezegd spreken we van broedsucces als er ten minste één jong uit een nest vlieg-vlug wordt, maar eigenlijk is een broedpoging pas echt succesvol als

een van de jongen zover komt zelf aan het broedproces mee te doen in een volgend broedseizoen.

WAT GING ER IN 2020 BIJVOORBEELD MIS?

Een koolmees is na 2 eieren gestopt met de leg en heeft het legsel verlaten. Verdeeld over 7 nesten vonden we 8 niet uitgekomen koolmees-eieren (inclusief die van de genoemde afgebroken leg). In 6 nesten bleef dus een eitje achter, terwijl de jongen uit de andere eieren van het legsel waren uitgevlogen. In 4 koolmeesnesten vonden we dode jongen. In twee nesten 3, in een nest 2 en in een nest 1.

In de twee nesten met 3 dode jongen lag ook een niet-uitgekomen ei.

VOOR WIE ERVAN HOUDT: HET RESULTAAT VAN 2020 IN CIJFERS EN PERCENTAGES.

- 40 nestkastjes (59%) zijn gebruikt als broedplaats.
- In 35 volledig afgebouwde nesten zijn van 30 broedsels (86%) een of meer jongen uitgevlogen.

Pimpelmees

Koolmees vr

Gekraagde roodstaart

- In 68 nestkasten is door 30 paartjes (44%) met succes gebroed.
- Van de 40 broedpogingen is 75% succesvol geweest.
- Bij 6 van de 30 (20%) succesvolle broedsels (de jongen in een nest) kwam 1 ei niet uit.
- Bij 4 van de 30 (13%) succesvolle broedsels bleven 1, 2 of 3 dode jongen achter.
- Alle (100%) waargenomen broedpogingen van pimpelmees, gekraagde roodstaart en een ringmussenpaar met 2 opeenvolgende broedsels zijn succesvol verlopen.

CONTROLLEREN HOEFT NIET

Controleren tijdens het broedproces is verstorend. We houden ons dan ook aan de richtlijnen van het nestkaartenproject van SOVON-vogelonderzoek Nederland. Zo weinig mogelijk is de vuistregel, maar voor nieuwsgierigen, of liever geïnteresseerden, die aan het onderzoeksproject willen meewerken, gelden regels. Onderzoek heeft al heel wat kennis opgeleverd en die kennis kan o.a.

Frans van der Stoep

weer in het voordeel van vogels worden gebruikt.

Iedereen is vrij om een nestkast op te hangen, na het broedseizoen schoon te maken en te onderhouden. Op ons VMT-terrein helpen ze het ecosysteem wat te verrijken en het tuinieren nog een stukje aangamer te maken.

Ook voor dit seizoen: veel plezier ermee!

De volgende nieuwsbrief vind je eind maart - begin april in je mailbox.

Vereniging Milieuvriendelijk Tuinieren

vmtsecretariaat@outlook.com - www.vmtlelystad.nl